

לימוד היומי דקה ליתנו

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"א	ליקוטי הלכות ה"ד	משנה ברורה ה"ו	ספר המידות	שולחן ערוך ד"ש משפט
שבת	ז'	כ"ט:	לח	חורה	רענ-עדר	יא, יב
א	ח'	ל.	לט	קמא.	ערה-רעו	ג, יד
ב	ט'	ל:	מ	קמא:	רעו-רעה	טו, טז
ג	י'	לא.	מא	קמב.	רעט	יז, יח
ד	יא'	לא:	מב	קמב:	קמ"ב - א	יט, כ
ה	יב'	לב.	מג	קמג.	ג - ד	כא, כב
ו	יג'	לב:	מד	חורה	ה - ו	כג, כד

בקרני אורה

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

298 | פרשת ויגש | ז' טבת תשפ"ג

דבר המערכת

בחסדי שמים זכו בני החבורות דקהילתנו להתקבץ יחד בעיר בית שמש ביום המסוגל של 'זאת חנוכה' להמשיך את קדושת יום הכפורים שמוליד את קדושת חנוכה כמוכא בדברי רבינו הקדוש (לקו"מ ח"ב ז). בהתעוררות עצומה שוררו יחדיו את פיוטי יום הכפורים כמנהג אנ"ש, ונשמעו דבורים על העיקר הגדול במלחמתנו נגד יון של ימינו, שלא לפול לטבע, אלא לאחוז בכל הכח את הכלי זיין של התפלה שכל מהותה סתירה לטבע. הן בהתחדשות בתפלה אף כשזה נראה כלאחר יאוש וכנגד כל סברה טבעית, והן נגד הסברה הטבעית שקטנים שכמונו אינם עושים נחת רוח לקב"ה בעבודתנו ח"ו.

בצמאון ובהתרוממות נשמעו דברי הגה"צ הגרי"מ שכטער שליט"א שעורר את הלב להתחדש באמירת מאה ברכות ככוונה ועל גודל ההצלחה הנצחית התלויה בכך. בתוך דבריו אמר: 'זוהי גם סגולה עצומה לישועה, אבל הריווח המופלא זוכים על ידי זה בקרבת אלוקים ודבקות נצחית בו יתברך עולה פי כמה על הישועה שהאדם רוצה להמשיך על עצמו'.

בהמחאת כף ורקודים הודו ושבו ורוממו לק-ל כל קהל הקודש על גודל נפלאותיו יתברך עמנו, ומשם שאבו רוח של התחדשות ושמחה לכל השנה כולה הבעל"ט.

לאחר מכן יצא ציבור נכבד לפקוד את המקומות הקדושים בגליל ובפרט על קברו של התנא האלוקי רשב"ז ז"ע להעביר על הכלל ועל הפרט ביום מסוגל זה. קשה לתאר את ההתעוררות העצומה והשמחה העצומה בכל חלקי נסיעה קדושה זו, ובפרט בתפלת שחרית והלל של 'זאת חנוכה' על ציונו הקדוש של חוני המעגל ז"ע בעיר 'חצור'.

תקוותנו שאכן נזכה להוסיף בקודש ולהמשיך קדושת ימי חנוכה להתחדש ולהתחיל מחדש לעלות ולהתעלות בתורה ובעבודת ה' ביתר שאת וביתר עוז, ולהוסיף בקודש כראוי וכיאות.

העורכים

אֵהֶלֶךְ בְּאֵמֶתְךָ

האדם יכולה להטעות אותו, כי אינו אמת לאמתה מה שאין כן האמת של השם יתברך, וזה בחינת מה שבקש דוד המלך ע"ה 'הדריכני באמתך', דהיינו, הדריכני באמת שלך תתברך".

ניקח לדוגמא את השקר הזה שמעוטף באמת צדקנית כל כך. המונח בעומק עיונותיו טוען מכח האמת שאינו יוכל לשמוח ולהתחזק בנקודותיו הטובות ולייקר אותם מכיון שהוא שקוע ברע שכזה, הוא מדבר לכאורה רק אמת, הוא יודע באמת את עוצם נפילותיו האיומות, אבל המסקנה שהחליט בשל כך שמפני זה אין הקב"ה חפץ בו ושאינו שווה מפלא מאין כמוהו לכל חוט השערה של טוב שהוא יכול לחטוף כי בין כך זה לא שווה מול כל הרע זהו שקר השקרים!

הוא התחיל עם אמת, הוא חושב על מה שקורה בפועל, אבל דוקא עם האמת הזאת הוא הולך ומתרחק לתכלית השקר, וכפי שרבי נתן בעצמו מזהיר על כך: "עיקר שלמות האמת הוא כשהוא אמת מתחלתו ועד סופו, כי יש שמתחיל לדבר באיזה אמת, אבל בסוף מטעה על ידי זה דייקא בשקר גדול, כ"י דייקא על ידי מעט האמת שהתחיל על ידי זה יש לו כח להטעות בשקרו, כי כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו כמו שאמרנו חז"ל, על כן עיקר האמת הוא כשהוא אמת שלם מראש ועד סוף, ועיקר הוא הסוף, כי טוב אחרית דבר מראשיתו" (לקוטי הלכות, רבי"ה טו).

הבה אם כן נטה אזינינו לרגע מה אומר על כך מבקש האמת המופלא תלמידו של אור האורות של האמת: "כי באמת בודאי אין שום מקום לברוח מפניו יתברך, ומה יפעל בזה אם ילך ח"ו אחר תאוותיו עוד, הלא סוף סוף מרה תהיה באחרונה, ובסוף בודאי יהיה לו למשיב נפש כל מה שיזכה להציל עצמו, מה שחזיק את עצמו בכל פעם, ואפילו אם לא יזכה להציל עצמו כי אם מעט דמעט, אף על פי כן גם אותו המעט יהיה רב בעיניו מאד מאד בסוף כל סוף כמוצא שלל רב, כי בסוף לא יהיה נשאר לו כי אם זאת המעט שהציל את עצמו איזה פעם כמציל מן הדלקה, וכל זה ברור מאד לכל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומיישב את עצמו באמת ומסתכל על תכליתו הנצחי באמת, ומחמת שמיישב עצמו כך ורואה ויודע שאין שום תכלית ותקוה וטוב בעולם הזה כי אם לעשות רצונו יתברך באמת ולהתקרב לכבודו יתברך, ורואה שהוא רחוק מאד מאד מכבודו יתברך, אזי שואל ומבקש ומחפש איה מקום כבודו, ועל ידי זה בעצמו הוא עולה בתכלית העליה" (לקוטי הלכות, תולעים ג-ג).

זוהי דוגמא קטנה בלבד מרבבות אורות האמת לאמתו שרבי נתן שב ומוחזק אותנו לחפש בכל עת ובכל מצב, אבל יש בו די ללמד על הכלל כולו, מי שרוצה לזכות להצלחה אמיתית חובתו להתרגל לחפש את האמת לאמתה, לחשוב המון האם אכן בעולם האמת זו תהא הצלחתו, ולא לתת לשוחד הרגעי להטעות את לבו, אלא להדבק לאוצר האמת של הצדיק ולבחון באמת האם אכן זו היתה דעתו והשקפתו של צדיק האמת. כי אז אכן נזכה להצלחת אמת באמת.

"זו חכמה להטעות את עצמי? אומרים לי שאשמח וארקוד ואודה לה' על כל הטוב שאני חוטף בכל יום, אבל איך אני יכול להסיח את הדעת מכל הדברים האיומים שעוברים עלי, איך אני יוכל לעשות שקר בנפשי שכאילו הכל כראוי בעוד שאני יודע את עוצם פשעי וריחוקי מכל קודש?!"

עומדים אנו סמוך ליום ההילולא של גאון עוזנו, הקדוש רבי נתן זי"ע, תלמידו המוסמך והנאמן של רבינו הקדוש, כדאי שניגע מעט בשולי אדרתו וללמוד ממנו על הכח העיקרי שגרם לו לקבל מרבינו הקדוש במלוא חפניים, כדי שנוכל גם אנו לקבל מאור צח ונשגב זה שנועד עבורנו בכל מקום בכל מצב ובכל עת.

וכך מעיד התלמיד הקדוש בסוף הקדמתו לספרו המאיר באור האורות 'לקוטי הלכות': 'זה' אלהים אמת ינחני בדרך האמת, כאשר בוחן לבות ידוע צפון לבי ומחשבותי שכל תשוקתי הוא רק לנקודת האמת, קל תשוקתו היא רק לנקודת האמת! אין לו תשוקה אחרת ולא רצון אחר כי אם להגיע אל האמת לעשות את האמת ולחיות עם האמת.

וכל הלומד בספריו הקדושים אכן רואה את דאגתו התמידית לחפש את האמת לאמתו ולא לתת להטעות את עצמו. כפי שגם רבינו הקדוש צעק קודם הסתלקותו שאת זה נקבל ממנו, כמוכא בדברי רבי נתן (לקוטי הלכות אונאה ה-מ): "כי זה כלל ויסוד כל התורה כולה, שצריכים לזיזר מאד לבלי להטעות את עצמו בזה העולם, וכמו שצעק הוא ז"ל קודם הסתלקותו ואמר 'את זה תקבלו מאתי שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם כי העולם מטעה אותנו לגמרי'".

את האמת הזאת קשה למצוא בעולם הזה המטעה אותנו לגמרי, השקר ממלא את כל חלל היקום, וכדי לזכות לנקודת האמת צריכים להדבק למחשבה של עולם הבא, לשאול את עצמנו כל העת מה יהא שם בעולם הבא והאם כל המחשבות והתירוצים וחלישותי הדעת שממלאים את הלב יהיו תקפים וקיימים גם שם בעולם שכולו אמת.

זו היתה מהותו של רבי נתן כפי שמעיד בעצמו וכפי שמעידים תלמידיו הקדושים על גודל דבקותו בזכרון העולם הבא, וכל מחשבתו בכל דבר היתה האם אכן זוהי האמת לאמתו בעולם שכולו אמת.

אין מציאות של התקרבות לעבודת השם אם לא מחפשים את האמת לאמתה, וכדבריו הברורים: "עיקר העצה והתקנה בכלליות העבודה שאנו צריכין בזה העולם, העיקר הוא רק אמת, שאנו צריכים לבלי להטעות עצמנו חלילה, רק להסתכל בכל דבר על האמת לאמתו" (ש"ס, ד"ייים ג-ג, n), ועלינו לחפש את האמת האמיתית של השם יתברך, ולא את מה שנח לנו להלביש באדרת של אמת, וכמוכא (ש"ס ד-ד תרכ"ז) שמוהרנ"א אמר פעם: "האדם צריך לבקש מהשם יתברך שידריך אותו באמת שלו יתברך, כי האמת של

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

הזמין פמה פְּעִימִים רבי אבֵאלֶה אֵת רבי מְנַדְלִי לִיטְוֹאק לְסַעַד אֶצְלוֹ אֲרוּחַת עֶרֶב, וּבְכֵל פֶּעַם דְּחָהוּ רְבִי מְנַדְלִי. פֶּעַם שְׁשֶׁה־פְּעָיִר בּוּ מֵאֵד, נֶעְנְה לּו רְבִי מְנַדְלִי וְאָמַר: "תְּבִינִי, קְשָׁבֶטְךָ זֶה אוֹכְלֵת מְרָק אֵינּוּ רוֹצֶה כְּבֵר לְקוּם אַחַר כֶּךָ בְּחֻצוֹת. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ, נִמְנָע אֲנִי מִלְּאֶכֶל סְעֻדוֹת בְּעָרֶב" = "פֶּאֶרְשִׁיטִי, אֵז דָּאָס בֵּייכְאֶלַע עֶסֶט א יִכְאֶלַע וְיִל זֵי שׁוִין קִיּוֹן חֻצוֹת נִיֶּשֶׁט אוֹיפְשִׁיטִי".

(שיח שרפי קודש)

3323796@gmail.com

לתגובות והערות ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

הדל"ג 4:09 - ניץ ההמה 6:34 - סוּזוּק"ש 8:22
צאת השבת 5:25 - צאה"ש לר"ת 6:03

סוד העגלה הערופה שלמד יוסף!

וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם

ופירש רש"י: "את כל דברי יוסף - סימן מסר להם במה היה עוסק כשפירש ממנו, בפרשת עגלה ערופה, זהו שאמר וירא את העגלות אשר שלח יוסף".

ומבאר מוהר"ג סוד נפלא:

כל עניינו של יוסף, הוא אכן לערוף את העגלה - להכניע את הבהמיות, והשכחה, הנמשכת מטומאת מצרים, טומאת פרע"ה שהוא אותיות הער"ף.

כל במה מרמזת על בהמיות, ובמיוחד שור שהוא ראש לבהמות, אך עגלה מסמלת את שיא הבהמיות, שכן היא עדיין עגלה שלא קיבלה עליה כלל עול עבודה.

"והעגלה אשר עדין לא לומדה כלל בשום עבודה, שם כח הבהמיות עוד בתוקף יותר ויותר. כי זה ידוע שעל ידי כל העבודות שבני אדם עובדין עם הבהמות לצרכם, על ידי זה מכניעין כח הבהמיות, ועל כן הם נעשין רגילין עם בני האדם ויכולים ללמדם עבודת האדם, שכל זה הוא בחינת הכנעת הבהמיות קצת. אבל העגל אשר עדיין לא לומד כלל, שם הבהמיות ביותר ויותר. וזה שהוכיח את ישראל ב"עגל לא לומד", ועל כן עשו הערב רב עגל דייקא כדי להגביר הבהמיות והשכחה ביותר".

"ועל כן צריכין לערוף עגלה דייקא, כדי להכניע ולשבר תוקף השכחה שהיא סטרא דמותא שנמשך על ידי הרוצח הזה שהרג את זה החלל הנמצא. ועל כן יוסף כשפרש מאביו הניחו בפרשת עגלה ערופה ... שכל זה הוא בחינת הכנעת וביטול פרעה שרצה להגביר השכחה על ישראל חס ושלום" (ליקוטי הלכות, שו"ר ג, יב).

בית מדור ל'אמת'!

כל הנפש לבית יעקב

"יש קשר שמתקשרין הרבה נפשות, עד שנעשה מהם בית ופלטין. כי מתקשרין אחד באחד ואחד באחד עד שנעשה מהם יסוד, ואחר כך נעשה אוהל, עד שנבנה מהם בית ומדור. וזה המדור הוא מדור לאמת. וכשצריכין לבקש אמת, מוצאין שם באותו המדור. היינו, בתוך הקשר של הנפשות הנ"ל, שמהם נעשה מדור לאמת. וזה בחינת 'כל הנפש הבאה לבית יעקב', היינו שמהנפשות נעשה בית יעקב, היינו בית מדור לאמת, שהוא בחינת יעקב, כמו שכתוב תתן אמת ליעקב" (שיחות שאחר סיפורי המעשיות).

ה"א הדעת!

הא לכם זרע

"עיקר הולדה תלוי בה"א, בבחינת 'הא לכם זרע'. כי עיקר הולדה על ידי הדעת, ועיקר הדעת - שישמש בדעתו, היינו שיוציא את שכלו מכח אל הפועל. ומי שהוא שלם בדעתו, שהוציא אותו מכח אל הפועל, והשיג בדעתו מה שאפשר לדעת האדם להשיג בדעתו, אזי הוא קרוב לדעת הקדוש ברוך הוא, ואין חילוק בין דעת האדם לדעת השם יתברך, אלא חמשה דברים כמובא. ואז דעתו יונק מדעת השם יתברך, שהיא בחינת ה"א, ואז מוליד" (ליקוטי מוהר"ן, נג).

"ואלו הן חמשה דברים שנבדל מדעו [של הקב"ה] מן מדענו: הראשון, שבמדעו האחד יודע ידיעות רבות, ואין ריבוי במדעו. השני, יודע הדברים קודם המצאם, אפילו כשאין להם הויה כלל. והשלישי, שמדעו מקיף דברים שאין להם תכלית. והרביעי, שאין שינוי בידיעתו. ואין שינוי כשיודע הדבר בכח ואחר כך שב פועל. והחמישי, שידיעתו אין מוציא הדבר מאפשרותו" (שם).

להודות ולהלל!

שאלה:

במשך ימי החנוכה שעברו עלינו [ונכנסו בנו] לטובה, דיברו הרבה מענין הלל והודאה, שהאדם צריך להתחנך ולהרגיל את עצמו להודות ולהלל להשם יתברך.

וכדי שלא יאבדו כל הדיבורים רק אזכה להוציאם מכח אל הפועל ולקיימם, הייתי רוצה לקבל כמה הדרכות פשוטות ומעשיות שיעזרו לי להרגיל את עצמי לחיים של הלל והודאה.

תשובה:

ישר כח על שאלתך הפשוטה והקנה! כך נאה וכך יאה לבקש ולחפש עצות ותחבולות מעשיות, שלא יישארו כל הדיבורים במח ובלב, אלא ירדו בפשיטות גמור אל כלי המעשה.

ובכן, בטרם נציע לפניך בס"ד כמה הנהגות קלות ופשוטות איך לחיות חיים של הלל והודאה, ברצוננו להזכיר, שה'הודאה' היא פעולה מעשית של 'דיבור', שהאדם פותח פיו ואומר דברי הלל והודאה להשם יתברך.

ואע"פ שבוודאי עיקר השלימות הוא שיהלל ויודה להשם יתברך מעומק רגשות הלב, אע"כ עיקר עבודת הודאה בפשטות, היא להתחיל עם הדיבור; לפתוח את הפה ולהוציא דיבורי שבח והלל והודאה לבורא עולם על חסדיו המרובים.

ועל ידי שיתגבר לדבר בפשיטות דיבורי תודה והודאה - יבוא על ידי זה גופא לשמחת הלב, ולהודות ולהלל להשם יתברך מעומק לב.

וכדברי מוהר"ג בליקוטי הלכות: "עיקר שורש השמחה הוא בלב, בחינת 'נתת שמחה בלבי'. אך אף על פי כן עיקר התגלות וקיום השמחה היא על ידי הדיבור, היינו על ידי דיבורי תודה והודאה, שזה בחינת דוד 'שרויה להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות', שהם בחינת דיבורים קדושים של שמחת האמונה הקדושה. כי על ידי הדיבור יכנסו הדברים באזניו ובלבו, עד שתאיר השמחה בשלימות ויתבטל העצבות לגמרי, כי הדיבור יש לו כח גדול. ועל ידי זה עיקר התגלות השמחה, בחינת שמחה לאיש במענה פיו, וכתוב וְדָבַר טוֹב וְשִׁמְחָה" (אוצר היראה, שמחה זי. ע"פ ליקוטי הלכות, הודאה ו, אות מז).

ומאחר שכן, עלינו להרגיל את עצמנו בפשיטות גמור, לדבר דיבורי תודה והודאה בכל עת מצוא.

ונזכיר כמה דוגמאות פשוטות, הנזכרות בספרי רבינו, ואשרי מי שירגיל את עצמו בהם:

בחיי מוהר"ן מסופר על הנהגה נפלאה שנהג בה רבינו בימי ילדותו, וכך איתא שם: "סיפר שבימי ילדותו כשהיה סועד סעודתו, היה אחר כך נותן שבח והודיה להשם יתברך בלשון

אשכנז על כל סדר אכילתו, ולא היה מסתפק עצמו בברכת המזון שהיה מברך. רק מעצמו נתן שבח והודיה להשם יתברך בלשון אשכנז על כל סדר אכילתו שנתנו לו באותו היום. כגון שהיו נותנין לו מתחילה מעט יין שרף וחתוכה לעקיף [עוגה], ואחר כך צנון שקודם האכילה וכו' וכיוצא בזה כל סדר הסעודה, היה מסדר שבח והודיה להשם יתברך על כל דבר ודבר בפרט" (חיי מוהר"ן, רלז).

ונהגה זו היא מתוקה ונפלאה, שיכול כל אחד להרגיל את עצמו ואת בני ביתו, להקדיש כמה רגעים בכל סעודה אחר ברכת המזון, להודות ולהלל להשם יתברך בלשון ושפתו, על כל פרט ופרט מהמאכלים והמשקאות שנתן לו השם יתברך.

ואם תנסה לנהוג בזה למעשה, תראה שאין זה לוקח אלא חצי דקה או פחות, וזה משפיע מאד על הלב, להכיר בחסדי ה' ולשמוח בהם.

עוד הנהגה, יסודית ונחוצה מאד, מובאת בסיפורי מעשיות ב"מעשה מחכם ותם", שבכל פעם שהיה התם מסיים לעשות נעל, "היה לוקח המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה מתענג מאד ממנו, והיה אומר: כמה יפה ונפלא המנעל הזה! כמה מתוק המנעל הזה! כמה מנעל של דבש וצוקער המנעל הזה!".

וידוע שזה מרמז על התפילה (כנזכר שם בסוף המעשה) שהתם היה לוקח בידו כל תפילה שזכה להתפלל - גם אם לא הייתה מוצלחת ומושלמת כלל - והיה מתענג ממנו מאד, ואומר בפה מלא דיבורי התפעלות ממתיקות התפילה.

וזוהי הנהגה פשוטה, שאנו צריכים להרגיל עצמנו בה, שבכל פעם שאנו זוכים לסיים איזה תפילה או איזה דבר שבקדושה, ניקח את התפילה או הדבר שבקדושה לידינו, ונאמר בפה מלא: "כמה יפה ונפלא התפילה הזו! כמה מתוק הלימוד הזה! כמה דבש וסוכר ה'שמירת עיניים' הזו!", וכן הלאה.

ובזה נזכה לילך בדרך התם הקדוש, אשר בכח תמימותו ושמחתו וזכה לתכלית מדרגה עליונה, לראות את המלך, מלכו של עולם, פנים בפנים.

"כי הלא השמחה מזה, לחולים כמונו, היא מצוה שאין למעלה ממנה. וכאשר הודיענו אדמו"ר ז"ל בהמעשה של התם הקדוש מה שזכה על ידי השמחה הזאת (על ידי שהיה שמח בתפילתו אף על פי שלא הייתה כראוי, וכן בכל נקודה טובה, כמובן שם) לתכלית תכלית המעלה והשלימות לנבואת פנים בפנים, ולהביט בתמונת ה' כביכול, ולהיות מנהיג על כל המנהיגים, כמובן כל זה בהשיחות שאחר המעשה הזאת. וכל זה סיפר לנו אדמו"ר ז"ל למען דעת כי כל אחד ואחד איך שעובר עליו, יש ויש ביכולתו לזכות לכל זה, אם ילך גם הוא בדרך הזה!" (כוכבי אור, ששון ושמחה, הערה ג).

פנינים מאירים וחדושים מזוהרים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכמעט שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת ויגש

יעקב אביהם (בראשית מה, זז). ביאר הגאון רבי יוסף שאול נתנזון וצוק"ל במהות שמחה זו ששמח יעקב כשראה את העגלות ששלח יוסף - כי יעקב אבינו בזמן ההוא מפני הרעב היה בבחינת יורד רח"ל, והוזקק להיות סמוך על שולחן בנו העשיר, ודרך העולם הוא, כשעשיר מזמין אורחים לשמחה שהוא עורך, אזי לקרוביו העניים הוא שולח 'הזמנה' בלבד שיבואו אליו, ואילו אל הקרובים העשירים והמכובדים הוא שולח מרכבה להביאם אליו. ולכן כשראה יעקב אבינו את העגלות אשר שלח יוסף, שמח מאד בראותו כי יוסף מתכבד בו. מגדולי החסידות רבי יוסף שאול נתנזון

אחר ירידתו למען הכלל יהיה לו עלייה כפולה

ואנכי אעלך גם עלה (בראשית מז, ד), שירד ממדרגתו בחינת שמאל כדי להעלות אנשי עשייה, והבטיחו שיחזור למדרגתו העליונה "גם עלה", שיהיה לו עלייה כפולה. כמו ששמעתי ממורי על עצמו אחר ירידתו וכו' היה לו עלייה כפולה, גם בגשמי היה מאהב לכל אדם, בראותו שהכל מסתלק ממנו ואחר כך שחזר למעלתו, אם כן הכל בידו יתברך.

מקור מים חיים עמוד התפילה כו א-67

יעקב שמח בראותו את העגלות כי הבין שיוסף מתכבד בו וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו ותחי רוח

בירך ביום צום בטעות

ביום טוב על מאכל שהיא מוקצה, שאסור לו לטעום ממנו כלום, דמוקצה הוא כשאר אכילת איסור.

אמנם לענין מי ששכח ובירך על מאכל קודם הבדלה מובא בשולחן ערוך הלכות שבת (סי' רע"א ס"ה) שיטעום קודם ואחר כך יבדיל. וביאר בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' כ) דדוקא במי שבירך לפני הבדלה מותר לטעום, דקיימא לן שמי שהתחיל בהיתר קודם הבדלה מותר להמשיך ולאכול לתחילה, ובאופן ששכח ובירך עשאוהו להתחיל בהיתר משום איסור ברכה לבטלה, וממילא אין כאן שוב איסור אכילה כלל. אבל דבר שהוא אסור באכילה בעצם, אפילו אם הוא רק דרך חומרא, אינו מחויב לעבור בקום ועשה אפילו על איסור קל כדי שלא יכשל באיסור ברכה לבטלה (וכ"כ עוד בח"א סי' רה בהגה' לסי' ר).
ולדבריו נמצא שמי ששכח ובירך על מאכל שאי אפשר לקדש עליו וזכר שטרם קידש אסור לו לטעום, דקיימא לן התחיל בהיתר מפסיק (סי' רע"א ס"ד). אבל בשמירת שבת כהלכתא (פנ"ב סי' ט"ט) כתב דהוא הדין בקידוש יאכל מעט כדי שלא תהא ברכתו לבטלה.

אמנם מי ששכח ובירך על חלב באמצע ששעות של בשר כתבו הרבה פוסקים שמותר לטעום מעט, שלדעת הרבה פוסקים די בהמתנת שעה (עי' יו"ד סי' פט ס"א).

מיוחד הנקרא 'געטו' וברחובות מיוחדים שהיה נקרא 'יודישע גאסן', ואפילו בשאר מקומות שהיו ישראל דרים בין הגוים לא היו הגוים מפריעים לישראל להדליק נר חנוכה, והיו נוהגים להעמיד סוכות ברחובות, ואף על פי כן הדליקו בפנים.

גם א"ז ז"ל בעל הקנה בושם היה נוהג להדליק בפתח שבתוך הבית בפנים כפי שנהגו אבותיו מקדמת דנא, ואף שהיה יכול להניחה בפתח שבמפרסת לא עשה כן. וכן שמעתי ממו"ח שהרה"ק רבי יהודה'לע מד'יקוב היה אומר שגם בזמנינו יש להדליק בפנים מחמת פריצי עמנו.

וידוע שהחסידיים לא רצו לשנות מנהג אבותם, על פי מה שכתב הבני יששכר (כסלו טבת מאמר א) שבזמנינו עדיף להדליק בפנים, לפי שבדורות הראשונים שהיתה התורה חביבה בעיניהם היו מניחים נר חנוכה הרומז לתורה אור מבחוץ על דרך יפוצו מעיינותיך חוצה, אבל הדורות הללו שנתמעטה התורה ולומדיה המשכילים בעת ההוא ימשכו ידהם מלהאיר בתורתם בראש כל חצות, ודיו להשיב מעון אנשי ביתו לבד.

ואמרו שליט"א בספר אורה ושמחה (פ"ד סי' נא) הוסיף שגם מצד ההלכה עדיף כיום להדליק בפנים, שבזה בודאי יוצאים, ומצוי הרבה שמדליקים בחוץ שנקלעים לכמה וכמה ספיקות. ולפעמים יש מאלו שמדליקים בחוץ שמדליקים רחוק מטפח הסמוך לפתח, ואז אין יוצאים כלל.

יש להסתפק מה הדין במי ששכח ביום התענית ובירך על מאכל מסויים, וזכר תיכף לאחר שבירך שאסור לאכול היום, מה עליו לעשות? האם עדיף שיטעום משהו כדי להינצל מאיסור ברכה לבטלה, דלכמה שיטות איסור ברכה שאינה צריכה הוא מן התורה (עי' סי' רטו ס"ד) ואילו חיוב התענית בד' צומות בזמן הזה עיקרו הוא משום מנהג שקיבלו אבותינו עלינו (עי' סי' תקנו ס"א). או אפשר דמאחר שקיבלו עלינו לצום ואסור לפרוץ גדר יש בזה איסור גמור ואסור לטעום כלום, רק יאמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

בשערי תשובה (סי' תקס"ח סק"א) הביא בשם החיד"א שאם אירע דבר כזה בתענית יחיד, יטעום מעט והתענית עולה לו, והוסיף השערי תשובה שאמנם בתענית ציבור לא יטעום רק יאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. וכן מובא בפרי מגדים (א"א סי' ר"ז סק"א) שכתב על מי שבירך על מאכל בתענית ציבור ועומד סמוך לסיום הצום, יכול להמתין זמן עד הלילה ולאכול על סמך ברכה זו אם אינו מסיח דעת. ומשמע דדוקא במקרה כזה מותר, אבל באמצע היום אסור לו לטעום כלום.

וכן כתב המשנה ברורה בהלכות יום טוב (סי' תקט"ו סק"ה) לענין מי ששכח ובירך בשוגג

בריטב"א (שבת כא:) שאפילו משום סכנת צער או איבה או שנושב רוח שאי אפשר להדליק בחוץ, יש להדליק בפנים.

החידוש להדליק בחוץ
בדורות שלפנינו התחילו כמה גדולים אשכנזים להדליק בחוץ להידור מצוה. ובשו"ת אז נדברו (ח"י סי' כו) כתב: 'מעת התחדשות הישוב מלפני מאה וחמישים שנה [=כיום מלפני מאתיים שנה] שהמטרה היחידית של העולים והמתישבים היתה לעבוד את הבורא עבודה תמה ולדקדק במצוותיו, וראו שאין שום חשש סכנה, קיבלו עליהם ועל זרעם לקיים תקנת חז"ל להדליק בחוץ ממש'. וכן נהגו כאן בארץ ישראל המהרי"ל דיסקין, הגרי"ח זוננפלד, הגרי"ז מבריסק, והחזון איש ז"ל.

החסידיים מיאנו בחידוש זה
מאידך, בשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סי' סו) כתב: 'לא ראינו לצדיקי הדור בחוץ לארץ שינהגו להדליק בחוץ, וגם בארץ ישראל הנוהגים להדליק מבחוץ הם רק מיעוטא כלפי הנוהגים להדליק בפנים, וביותר נוהגים להדליק בפנים החסידיים ההולכים בדרכם של התלמידי בעש"ז ז"ל ותלמידי תלמידיהם'. וכן האריך בשו"ת דברי יהושע (ח"ב סי' קא) שאין לשנות גם בזמנינו ממה שנהגו מקדמת דנא, וכתב: 'גם מלפנים היינו יכולים לקיים כל המצוות בריש גלי בשווקים וברחובות באין מפריע, והיו זמנים שישבו ישראל באיזור

מקום הדלקת נר חנוכה

אל גוי ומממלכה אל עם אחר בכמה גירושין וכמה שמדות זכר להם ברית אבותם ושב את שבותם וקבצם מאפסי ארץ אחד מעיר ושנים ממשפחה אל ארץ הצבי ונתיישבו בעיר צפת תוב"ב, והיו פרנסיה ומנהיגיה מתנהגים כהוגן לשאת במשא העם העניים והאביונים, ותמיד כבוד התורה ואימתה מוטלת על פרנסי ומנהיגי העיר, ובכן היה כרם ה' בית ישראל יפה אף נעים פרחו הגפן הנצו הרמונים ראשי ישיבות ותלמידיהם לומדים על תלם באין שטן ואין פגע רע'.

ויש מי שהוכיח **משער הכוונות** שגם האר"י הקדוש שהיה בדורו של הבית יוסף בצפת היה מדליק על הפתח בפנים, הרי שאף שלא היה שום סכנה המשיכו במנהגם להדליק בפנים.

גם גדולי אשכנז עשו היכר לחוץ

אכן מלשון הראשונים משמע שלא היה קפידא דוקא להדליק בפנים, וגם הם הסכימו שגם הראוי יותר להדליק בחוץ, אלא שבפועל הניחו את המנהג ולא רצו לשנות את המנהג, ולכן כתב בספר אוהל מועד להדליק על הפתח מבפנים שיהא על כל פנים היכר לעוברים ושבים. וכן כתב הטור (פס"י תרי"ב) שגם כשמדליקים בפתח הבית בפנים והוא פתוח יש היכר לעוברים ושבים. וכן הביא הדרכי משה (סי' תרע"א אות ט) בשם רבינו ירוחם (נ"ט ח"א ס"א): תלמיד הרא"ש שהיה גם כן משלשלת פוסקי אשכנז.

הבעל העיטור (דף קיד, ד) שהיה גם כן בדורם של ראשוני אשכנז, כתב: 'ובשעת הסכנה מניחו על שולחנו ודיו, ואחר שנהגו על הסכנה נהגו, ומי שיכול להניחה מבחוץ מניחה מבחוץ ואם לאו על פתחו'. ע"כ. כלומר גם הוא הסכים שאפשר להמשיך עם המנהג להדליק בפנים גם כשאין סכנה ואין זה נוגד עיקר הדין, אך מי שיכול להדר להניחו מבחוץ יעשה כן, ולפחות ידליק על הפתח מבפנים.

גם הרמ"א העיד שבזמנו היו נוהגים להדליק בפנים ממש אפילו לא על פתח הבית, ואעפ"כ כתב (ד"מ שם ושי"ע שם ס"ו) שלמעשה ראוי להתנהג להדליק בטפח הסמוך לפתח הבית מבפנים. והמגן אברהם (פס"ח עיי"ש ביד אפרים) הוסיף עוד שבזמן הזה שאין סכנה ומדליקים בפנים, עדיף להדליק בחלון כדי שיהא היכר לעוברים ושבים ולא בתוך הבית בפתח. הרי שאף שגדולי אשכנז הסכימו להמנהג, העדיפו יותר מצד ההידור להדליק במקום שיהיה היכר לעוברים ושבים.

טעם רבני אשכנז

צריך לומר שגדולי אשכנז הקילו להדליק בפנים משום שהחשיבו את כל שנות הגלות כשעת הסכנה, ואף אם יש באמצע הרבה שנים רגועים עדיין חששו שיחזור הדבר לקולקול, והכל נחשב כשעת הסכנה. ויותר מזה מצינו בנוסח אחד במגילת תענית שכתוב שם: 'זאם מתיירא מן הליצינים מניחה על פתח ביתו מבפנים', הרי שאפילו מחמת פחד של ליצינים מותר להדליק בפנים. וכן מובא

בסייעתא דשמיא אנו ממשיכים כעת הלכות חנוכה, והשבוע למדנו אודות מקום ההדלקה, ונבאר את ההלכה והמנהג בזה.

שיטת המחבר להדליק בחוץ

המחבר פסק להלכה בשולחן ערוך (סימן תרע"א ס"ה) 'נר חנוכה מניחו על פתח הסמוך לרשות הרבים מבחוץ'. וסתם הדברים כמה פעמים (שם ס"ח וסימן תרע"ז ס"א) שכן הדין גם בזמנינו להדליק על הפתח מבחוץ. וכפי שכתב: 'ובשעת הסכנה שאינו ראוי לקיים המצוה מניחו על שולחנו ודיו'. שרק כשיש סכנה ממשית שאינו ראוי לקיים המצוה, מדליקים בפנים, אבל בזמנינו מדליקים בחוץ.

מנהג הרמ"א להדליק בפנים

הרמ"א הגיה כמה פעמים בשולחן ערוך (סי' תרע"א ס"ב ז ח וסי' תרע"ז ס"א) שבזמן הזה מדליקים בפנים. ומבואר מלשוננו שאפילו אם אין סכנה ואפשר לקיים את המצוה, מדליקים בפנים. וכן הוא לשון המשנה ברורה (סי' תרע"ה ס"ק ה) 'בזמן הגמרא היה צריך להניח הנר חנוכה על פתח ביתו מבחוץ, ואילו כהיום אנו מקילים ומדליקים בפנים בבית'. ע"כ. הרי שבזמן הזה אנו מקילים אף אם שאין סכנה, דאילו בשעת הסכנה אין כאן קולא רק כן הוא עיקר הדין גם בזמן הגמרא.

מחלוקת בין הרמב"ם לגדולי אשכנז

כידוע דרך המחבר בשולחן ערוך לפסוק כדעת הרמב"ם לעומת רבני אשכנז, ודרך הרמ"א לפסוק כמנהגי רבני אשכנז. וגם בהלכה זו הביא המחבר להלכה את דברי הרמב"ם (הל' חנוכה פ"ד ה"ז), ואילו הרמ"א הביא את דעת רבני אשכנז שהעיד שהמנהג להדליק בפנים, וכן כתב הטור (פס"י תרי"א ט) שהיו שאלו מדליקים בפנים ואין היכר אלא לבני הבית, וכן הביא הבית יוסף (שם) בשם המרדכי (סי' רס"ו) הסמ"ק (סי' רפ) ובעל התרומה (סי' רכח).

גם האור זרוע (סי' שג) שהיה בן דורו של בעלי התוספות העיד שכן היה המנהג אצלם, וכתב: 'והאידיא דליכא סכנה לא ידענא מאי טעמא אין אנו מדליקין בחצירות'. הרי שכבר בזמנו לא היה סכנה להדליק בחוץ, ואף על פי כן נהגו להדליק בפנים, ואף שמתה על זה לא כתב מחמת זה לשנות המנהג, וגם בדורות שלאחריו המשיכו במנהג זה כפי שכתב הרמ"א. וכן כתב בספר אוהל מועד (שער מועד קאן ד"א ג"ה) שהיה גם כן בתקופות הראשונים 'ועכשיו נהגו להניחו על הפתח ומבפנים ואף על פי שאינו בשעת הסכנה'.

בזמן הבית יוסף והרמ"א לא היה סכנה

כידוע בתקופת מרן המחבר והרמ"א היתה תקופה יפה וטובה לישראל ולא היתה כלל שעת סכנה, לא בפולין ולא בארץ ישראל, ואפשר לראות מעין מזה מה שכתב הבית יוסף בספרו אבקת רוכל (סי' א) 'כאשר ראה ה' עוני עמו ישראל אשר היה זה קרוב לאלף וחמש מאות שנה נדחו מעל אדמתם מגוי

חנון המרבה לסלוח!

רבי שמעון תלמיד רבינו (1)

"לא היינו יכולים להעלות על דעתנו שהשם
יתברך יקח מהעולם אור האורות כזה"

וסיפר לי ר' נפתלי בלחיש קצת, מאשר נעשה
באותו העת, ושכבר מסר להם המפתח וצוה
לשרוף הכתבים וכו', ועמדתו מרעיד ומשתומם.
אך אף על פי כן נתחזקתי ואמרת בלבי שכך דרכו
שהוא מכין עצמו להסתלק, אבל אף על פי כן לא
יעשה השם יתברך זאת, ובדאי יחיה, כי לא היינו
יכולים להעלות על דעתנו שהשם יתברך יקח
מהעולם אור האורות וכו' כזה, אחרי שעדיין לא זכו
ליהנות מאור הנפלא והנורא, אשר כולם צריכים
אליו לקבל ממנו וכו', ובעוה"ר על ידי מחשבות
אלו אבדנו מה שאבדנו, כי אם היינו מאמינים
לו בפשיטות שיסתלק, כאשר אמר לנו בפירוש
וברמז פעמים אין מספר, בודאי היינו יכולים
לשמוע ממנו דברים נוראים עוד אז, (כי רצונו היה
שהיה אתערותא דלתתא, שאנחנו נעורר אותו שיאמר לנו איזה
דברים אז, אבל אנחנו לא שמנו לב לזה, והיינו מצפים רק שישב
לאיתנו, ולחשוב שיצוה לנו מה לעשות אחרי הסתלקותו לא
רצונו לחשוב כלל, ועל ידי זה לא הפצרנו אותו על זה כלל, והוא
לא אמר מעצמו בלי שום אתערותא דלתתא). **ועמדתו לפנינו**
יחד עם ר' נפתלי ור' שמעון, והוא יושב על כסאו,
והסתכל בנו ולא דיבר מאומה.

שוכב על הקרקע בחדרו של רבינו

אחר כך אמרתי לר' נפתלי בלחישא: לך ושכב
לישן, כי עדיין לא ישנת כלל, ולא אבה לילך
ממנו מחמת שנפשו היה מרה לו מאלו הדיבורים
שמע ממנו מהסתלקותו, והיה חפץ לעמוד
לפניו עוד מעוץ האהבה והתשוקה, להנות
מזיו צחצחות קדושת פניו המאירות אז, אחר כך
באיזה שעה קלה גברה עליו השינה, והלך לישן,
וכן ר' שמעון שכב עצמו לישן על הקרקע באותו
החדר עצמו שרבינו ז"ל יושב שם, וכן המשרת
ואשתו כולם היו ישנים, ולא נשאר לפניו לשומרו
ולשרתו כי אם אני לבד" (ימי מוהר"ג ח"א אות נ"ט).

לקראת יציאת נשמתו הק'

זכר ר' שמעון ששימש את רבינו ז"ל ביומו האחרון
ורבינו ציוה אותו מה לעשות עם גופו הטהור לפני
המעמד הגדול, בעת ששבה נשמתו הק' אל יוצרה
בקדושה ובטהרה, כמ"ש בימי מוהר"ג ז"ל:

"ושכב על מיטתו והיה מלושב בבגדיו במלבוש
נאה של משי. וציוה לר' שמעון שילבישו יפה,
דהיינו שצוה לסגור הבתי ידים (שקורין ארבל)
בהקרסים, ועשה כן. והיה קצת מהבית יד של
הכתנות שלו יוצא לחוץ מהבית יד של בגד יותר
מהראוי, וציוה עליו ברמיזה לתחבו יפה לתוך
בית יד של הבגד. וציוה לרחוץ יפה את זקנו
הקדוש, שהיה עליו קצת דם של ההוסט ורחצה
יפה, ושכב על מטתו בחירות גדול" (ימי מוהר"ג ח"א
אות ס"א).

שליח נאמן לשלחו

"ומיד שיצאה נשמתו בקדושה והתחילו לפשוט
ממנו בגדיו, בתוך יעש הכביה נזדרז ר' שמעון מיד,
ולקח המפתח ופתח הקאמאדע, והוציא משם כל
הכתבים שלא נמסרו לנו בחייו, והיה כמה ספרים
וקונטרסים מפוזרים, ולקחם כולם והלך לחדר
אחר שהיה שם תנור כדי לשרפם, כאשר צוה
עליו כנ"ל. והלכתו גם כן עמו במר נפש בכביה, כדי
לזכות לשאוב על כל פנים מהעשן הקדוש של
תורת הנוראה, שלא זכו הדור להנות מהם, אוי
לנו מה שאבדנו בעונותינו הרבים" (שם, אות ס"ה)

חן בשפתותיו, את כל אלה הקדיש מוהר"ג ל"מ ימי חייו לטובת
נפשות ישראל, להעלותם משפל המדרגה, להתקרב אל ה'.

וגם בלילה האחרון, כשמוהר"ג שכב על ערש דוי וחלה את
חליו אשר ממנו נסתלק, התגבר כארי, וקם בחצות הלילה,
ושח את לבו לפני אביו שבשמים בהתלהבות נוראה. אח"כ
כתב מאמר חסידות, שזה היה המאמר האחרון שכתב בימי
חייו (נדפס בליקוטי הלכות הלכות ראש חודש הלכה ז' אות נ'), שם מבאר
מוהר"ג, שצדיקי הדור מאירים בנשמות העייפות והמרוחקות
והמסוככות, שהם בבחינת "דבר האבד" שהם יכולים ח"ו לילך
לאיבוד, וצריכים להכניס בהם חיות שיפירו ויצמחו ויחיו חיים
טובים, חיים של עבודת ה' וקרבת אלקים, שזה עיקר החיים.

וברגעים האחרונים טרם הסתלקותו בקטירו לדעילא, ראו
איך שרחשי מרחשין שפותיה בביטויים נשגבים, שאמנם אי
אפשר להבין את כולם, כגון 'ברוך אתה בקדוש' וכיוצא בזה,
דיבורים נעלים ונשגבים שנשמעו ממנו ברגעי האחרונים,
כמובא במכתבם של אנשי פרסלב שכתבו לאנשי טשעהרין
(הנדפס בסוף ספר "עלים לתרופה" ועוד), שם מבואר כל סדר
הסתלקותו הנוראה של מוהר"ג.

והנה אחד הדיבורים שיצאו מפיו ברגעים הנוראים ההם היה:
"חנון המרבה לסלוח". ורבי אברהם ב"ר נחמן מטולטשין זלה"ה
כותב ששמע מאביו תלמידו התגובה של מוהר"ג שמילים
אלו "חנון המרבה לסלוח" נשמעו מפיו הק' פעמים רבות, ובהם
יצאה נשמתו.

ואמנם, לא לחינם סיים אותו צדיק בדיבורים אלו את מסכת
חייו הגדולה והעשירה במעשים ובמסירות נפש למען כלל
ישראל, כי באמת גם בכך טמון ענינו של מוהר"ג וכו"ל. כי לא
כתוב ברוך אתה ה' סולח ומוחל וכדו', אלא ההדגשה בברכה זו
אותה אנו מברכים שלוש פעמים בכל יום בשם ומלכות, הוא:
חנון "המרבה" לסלוח, שרמנותו וחנינותו של הקב"ה הם עד
אין קץ גם כלפי אלו שזקוקים ל'הרבה' סליחה ומחילה - אם
הם יקבלו עליהם לא לחטוא, ולא יתיימשו גם אם עבר עליהם
מה שעבר - יזכו לקרבת אלקים. והיו הם הדיבורים האחרונים
שהוציא בשפתיו הארי החי הזה, חנון "המרבה" לסלוח.

ורבי אברהם ב"ר נחמן זלה"ה כותב, שחישב ומצא ש'חנון
המרבה לסלוח' בגימטריא חמש מאות כמנין שמו הק' 'נתן'.

והיינו, שזה היה אחת מההארות העיקריות שהאיר לעולם
זהו, שהקב"ה הוא "מרבה" לסלוח, ואסור בשום פנים ובשום
מצב להתיימש, כי הקב"ה ירבה לסלוח אם אך ישוב אליו יהיה
מי שיהיה כי לא ידח ממנו נידח!

איני אומר זאת על פי השערה, אלא הדבר בדוק ומנוסה, וביודעי ומכירי קאמינא:

קיימים כיום אברכים ובחורים צעירים אשר כוחם עדיין
במתנם לעבור את הש"ת עוד חמישים שנה ויותר, ולמלאות
ימיהם ושנותיהם בתורה ותפילה ובמעשים טובים, ולחיות
חיים של קרבת אלקים, ולקחת את העתיד ולתקן על ידו
את העבר לגמרי, בלי שום ספק. והבעל-דבר נוטלם ומפילים
לרעיונות של יאוש שמקורם מנ' שערי תומאה ממש, כאילו
גרועים הם מבעל עבירה זקן בגיל שמונים שנה ועומד ימים
ספורים לפני מותו, פשוט כמשמעו, ה"ו.

ועל נפשות אלו מרעף מוהר"ג במאמריו הקדושים טל תחיה,
להחיות אותם, שגם הם יוכלו לצאת ממצריהם ולהתקרב
לבורא עולם. ושגם הם יתגברו וינצחו אותו ויזכו לומר: "אל
תשמחי אויבתי כי לי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי!"

אוצרות רבים של דיבורי תורה ותפילה הנחילנו מוהר"ג ז"ע.
הוא עצמו הרי היה מתמיד עצום, ושומר הזמן כזה שהפליא
את כל מכיורו. לפי החשבון יוצא שבתקופת חיבורו את ספרו
ה'ליקוטי הלכות', גמר שמונה פעמים את כל הארבעה חלקי
הש"ע עם כל המפרשים, וזאת מלבד שיעוריו הרבים בנגלה
ובנסתר שלמד ע"פ הוראת רבינו. גם ביומו האחרון, ביום
ההסתלקות ממש, ביקש שישלו לו את הש"ע הגדול [כך היה
מכונה הש"ע עם כל המפרשים], כי היה לו צוואה מרביה"ק
שלא לעבור יום אחד בלי שיעור בלימוד ש"ע. אמרו לו, הרי
אפשר לך לצאת היום בש"ע ובאר היטב בלבד, ענה להם:
"זייט מיר נישט געטריי!" (אל תהיו מסורים לי!).

וכל ימי חייו לא הפסק מוהר"ג מלדבר ולכתוב כ"כ הרבה
דיבורי תורה ודיבורי אמונה ודיבורי התחזקות בלי שיעור,
בהתלהבות כנחיל אש, כמו שאמר לו רבינו הקדוש: "אואו דו
קומסט רעדן וועגן אמונה און התחזקות זאלסטו נישט קארגן
דיין פען!" - [כשאתה מגיע לדבר, כלומר לכתוב, בענין אמונה
והתחזקות אל תחסוך קולמוסך!], ואמנם רואים זאת בספריו,
וכן כמה הרבה מוהר"ג לדבר על עניני קדושה וטהרה, ועוד
דברים עיקריים שבהם תלוי כל הידותנו.

ברם, אחד מהדברים הבולטים שמהם לא הרפה מלדבר
ולכתוב, הוא ענין חיזוק נפשות ישראל, להחזיק מעמד לא
להתיימש ולא ליסוג מהש"ת בשום אופן ושבועלם. לדעת שכל
אחד ואחד הוא חלק אלוך ממעל, והש"ת חפץ בו, ולא ידח
ממנו נידח בשום פנים ואופן.

וזה ידוע שרבי נתן עבד את הש"ת בסוף ימיו בתבערה
נוראה כזו, כמו אברך נלהב בימי נעוריו, בהתחדשות תמידית
ובהתלהבות, כמאמר החכם (מובא בהקדמת ספר הרוקח) "אין חוזק
מן החסידות בתחילתה". וכשאלוהו אז בימי זקנותו, מהיכן
זכיתם לכן, להתלהבות והתמדה כזאת בתורה ובתפילה
וקיימת חצות וכו' בלב בוער לא יכבה לעבודתו ית' ענה: הרבה
שוחחתי והרבה בכיתי לפני קוני בימי נעוריי, והרי תפילה אחת
אינה שבה לריק! ואת כל התלהבותו ולבו הבוער, ופיו שהוצק

קהילת חסידי פרסלב
ע"ש רבינו מוהר"ג מברסלב זיע"א
בנשיאת הנהגת ר' יעקב מאיר שכמער שליט"א
שי"ת שנת ה'תשפ"ג

הזמנה של מצוה

תנו להודיע לכל בני קהילתנו ולכל ידידינו החוקים, ולכל הנאמנים לבור' ד' וכוונתם להודיע
נעדיהם ברשת הקדושה, שמעין חוצא סבית ד' נחל נובע מקור חכמה, ליישר ארחותיהם
ע"פ דב"ר רבינו זיע"א, כי בעוה"ל סתאפנים אנו כבודי שנה בשנה

ביומא ההילולא דגאון עוזנו מוהר"ג זיע"א

לסעודת ההילולא לכבודו הק'
ביום שני פרישת ויחי - ליל עשרה בטבת
תפילת מעייב 7:45
נשילת ידים בשעה 7:30

בירושלים
בחיכל הגדול ברחוב הברוש
בבית שמש
בבית מודרשינו תפארת הנחל

יעמוד לנו ונזנו הקדוש להאיר לנו בכל מושבותינו ונרננה ונשטחה בכל יסונו
בדבירים ותורתם המתוקים מרוב ונפת צופים ויכונן דרכינו תמיד לבל נפוט בארצה
צדיקים כאור נונה והלך ואור עד נכון היום.

כבוד רב
התחלה

האזינוסם לחייו החשובות מבת שמש י"ג בשעה 6:45
סדר אור שמש 3. ע"י החל שיביתנו.

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארצמן שליט"א בעמ"ס "אגרות עלים לתרופה".